No. 167. 1835.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- Nieuws- en Wetenschappelijk COURANT. Blad.

Donderdag 16 Julij.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

Engel. — De belgische bladen houden geen nieuws van eenig belang. Uit Gent wordt gemeld, dat de dadelijke toezegging aan den uitgever van den *Vertaalder de Leie*, den heer *Steven*, reeds 80,000 fr. tot schadevergoeding voor de aan zijne woning gedreven is 1834 gedane vermeteligen, doch dat de heer *Steven* zijn eisch niet had willen verminderen dan tot 100,000. Prins *Leopold* zou een dag of drie te Antwerpen verblijven. Ter gelegenheid van zijn verblijf zou heden eene cavalcade van de bekende Antwerpsche reuzen gehouden worden.

— Heden (14 *Julij*) waren te Antwerpen de fondsen genoteerd: Belg. 100½; 5 Metall. 102½; Spanje *Guebhard* 41¼; Perpetuelen 41, 40⅝; Certes 35¾, 36, 35⅝; Id. Coupons 22½; Uitgest. 17½; Nap. reuten 92; Sicil. 93¼; Rom. L. 100; Id. te Antw. 97¼; Braz. 85.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 12den Julij.

Nadat het hof der Pairs gisteren omstreeks vier uren zitting had genomen, werd door den president een arrest uitgesproken, waarbij het hof regt doende op de conclusien van het openbaar ministerie, en overwegende dat in den loop der debatten de noodzakelijkheid was gebleken, om ten spoedigste over het lot der beklaagden die in den opstand te Lyon zijn betrokken, te beslissen, gelastte dat men dadelijk ten aanzien van die beklaagden, tot de pleidooijen zoude overgaan. Op verzoek van den procureur-generaal werd daarop door den griffier voorgelezen het protest dat door een dertigtal der beschuldigden andermaal aan het hof was ingezonden, bevattende het proces-verbaal van eenen commissaris van politie, die des morgens ter rekwisitie van den deurwaarder getracht had de beklaagden deels door overtuiging, deels door gemeld, in de audientiezaal terug te brengen. Het blijkt uit dit stuk dat niet meer dan drie-en-twintig der beschuldigden zich vrijwillig derwaarts hadden begeven; dat een twintigtal anderen zich met moeite daartoe lieten overreden, doch dat de overigen, meest alle tot de zoogenoemde *Société des droits de l'homme* behoorende, verklaarden, dat zij, zonder geweld met geweld te keeren, zich tot het laatste toe zouden verzetten, en met dat doel den tegenstand zoo verre hadden gedreven, dat de municipale gardes genoodzaakt waren geweest een aan man voor man te dragen, terwijl daarenboven eenige huurlingen der vereeniging zelfden genomen zich geheel of gedeeltelijk te ontkleeden, en alle deksel van zich afwerpende, de bedienden der politie als 't ware uitdaagden, hen in dien toestand voor de balie van het hof te brengen; zoodat men zich eindelijk genoodzaakt had gevonden, deze onwilligen naar hunne gevangenis terug te voeren. Naar aanleiding dezer beide stukken nam eindelijk de procureur-generaal het woord, om te betoogen, dat men in deze buitengewone omstandigheden van de gewone regtspleging behoorde af te wijken, en om openbare orgenis voor te komen, de behandeling der zaak, ook buiten tegenwoordigheid der onwillige beklaagden mogt voortzetten, behoudens dat het rekwisitoir van het publiek ministerie aan ieder hunner, alvorens daarop regt werd gedaan, zoude worden betekend; tot welk een en ander ten slotte door den procureur-generaal werd geconcludeerd. Geen der verdedigers zich hiertegen verzettende, heeft het hof zich andermaal naar de raadkamer begeven, om over dit punt te deliberéren, en werd na eenig tijdverloop door een der deurwaarders aan het publiek te kennen gegeven, dat de zitting niet voor vandaag dingedag zou worden hervat.

Ofschoon men meent dat hoogstwaarschijnlijk ook de laatste conclusien aan het openbaar ministerie zullen worden toegezonden, moet echter de discussie in de raadkamer vrij hevig zijn geweest. Reeds den vorigen dag hadden zich eenige leden ten sterkste tegen de bijzondere beslissingen, ten opzigte van de Lyonsche beklaagden, verzet, omdat zij meenden dat men alsdan het doel aan het regtsgeding, het bewijs dat er werkelijk eene zamenzwering tusschen de republikeinsche genootschappen in verschillende plaatsen bestaan, geheel zoude missen. Onder anderen zouden de HH. *Mauguin* en *Hubermont* zich met nadruk in dien geest hebben uitgelaten, en het is ongetwijfeld dien ten gevolge, dat de eerste bij de zitting van gisteren niet tegenwoordig was, en zich door geheel aan het proces heeft onttrokken.

— Het gerucht dat de hertog *van Bordeaux* onder zijn overleden, ofschoon van allen grond ontbloot, heeft echter tusschen de dagbladen van onderscheiden kleur tot eene discussie aanleiding gegeven over de gevolgen eener zoodanige gebeurtenis vooral ten aanzien van het regt tot de Fransche kroon. De *Quotidienne* waarschuwt heden de voorstanders van het huis van Orleans, dat de aanspraak van dezen stam, indien de Salische wet in Spanje inderdaad bleef afgeschaft en don *Carlos* van den troon uitgesloten, door het overlijden van den hertog *van Bordeaux*, in geenen deele zoude gewettigd worden; dat alsdan ook de bepaling van het Utrechtsche-vredes-traktaat, waarbij de regten van den Spaanschen tak op de Fransche kroon afstand deden, zoude vervallen, en dat *Carlos* als afstammeling van *Lodewijk XIV*, boven het huis van Orleans, dat door *Lodewijk XIII* aan de Bourbons is verwant, de voorkeur zoude hebben.

— Volgens eene telegrafische depesche uit het gouvernement Bayonne, is de eerste afdeeling Engelsche vrijwilligers gisteren aldaar te St. Sebastiaan aan wal gegaan.

Volgens bijzondere berigten van de grenzen is de generaal *Cabrera*, die tijdelijk in de plaats van *Valdès* het bevel voerde, teruggetrokken, en zal de generaal *Cordova*, tot de komst van *Saarsfield*, het leger der Koningin aanvoeren. — Men wil dat de 3000 man, die Bilbao den laten dezer bebben bezet, zich aldaar aan vergaande uitgaven hebben schuldig gemaakt, waardoor de stedelijke militie genoodzaakt was ter bescherming van de ingezetenen onder de wapenen te blijven. Ofschoon er meer dan 500 bommen in de stad zijn geworpen, wordt echter de schade als zeer gering opgegeven, en troostte men de burgers over het geleden verlies door het vooruitzigt dat acht duizend boeren het leger van don *Carlos* volgden, met het eenig doel om de stad, zoo zij werd veroverd, tot den grond te verwoesten.

De Karlisten schijnen, zoodra het beleg werd opgebroken, zich in verschillende korpsen te hebben verdeeld. Den 3den dezer was het hoofdkwartier te Masquina op drie uren afstand van Bilbao, op den weg naar Vittoria, gevestigd. De generaal *Brasso* had uit hoofde zijner ongesteldheid aan don *Carlos* zijn ontslag gevraagd, en de generaal *Morelo* werd dien ten gevolge, onder dat titel van majoor-generaal, tot opperbevelhebber benoemd. Zich uit de karlistische benden eene geheel nieuwe organisatie zullen ondergaan, en intusschen in de bergachtige streken van Navarre en Biscaije, ook tegen de Fransche en Engelsche troepen, den strijd op dezelfde wijze zullen voortzetten, als die tot nu toe met goed gevolg tegen het leger der koningin is gevoerd.

— Het blijkt thans dat de minister van oorlog, onder dagteekening van den 2den dezer, de instructie, waarbij de vrijwillige werving voor de Spaansche dienst werd geauthoriseerd, terugpel heeft ingetrokken.

(Heden, uithoofde van den zondag, geene fonds-notering.)

NEDERLANDEN.

ARNHEM, den 15den Julij.

De groote wapenschouwing door Z. M. gisteren op de vlakte voor het legerkamp van Reijen gehouden is zeer luisterrijk geweest. Eene menigte van toeschouwers van alle zijden der provincie zamengevloed in, rijtuigen gezeten, te voet of te paard, bevonden zich reeds vroegtijdig op de kampplaats, zoowel om den geliefden Koning weder te aanschouwen, als uitgelokt door het prachtig schouwspel tegen eene dergelijke vereeniging van troepen van onderscheiden wapenen, op het fraaiste uitgedoscht en met derzelver manschap het beeld bij divisien defilerende reeds op zich-zelve aanbiedt. Ten ongeveer half twaalf ure verscheen Z. M. van uit Tilburg, waar de Koning nachtverblijf gehouden had, op de kampplaats, en werd Hoogstdezelve aldaar door Z. K. H. den Prins Veldmaarschalk aan het hoofd van eenen zeer luisterrijken staf ontvangen, waarna onmiddellijk een aanvang werd gemaakt met de inspectie over de verzamelde troepen, die bestonden uit de veld-bataillons der 7de, 12de, 2de, 18de en 10de afdeelingen infanterie, de drie regimenten kurassiers en het regiment lanciers, alsmede uit twee batterijen veldartillerie en eene rijdende batterij, welke gezamenlijke troepen in een groot half cirkel geschaard stonden. Z. M. werd bij het langs de gelederen rijden door Z. K. H. den Prins Veldmaarschalk als den Opperbevelhebber der in 't kamp liggende troepen, den Hertog van *Saxen-Weimar* begeleid, alsmede vergezeld door Z. K. H. den Prins *Albert* van Pruissen en de beide Prinsen, Zonen van den Prins *van Oranje*, terwijl H. K. H. Mevrouw de Prinses *Albert* in open met vier paarden bespannen rijtuig de inspectie bijwoonde. Nadat Z. M. op den regter vleugel [illegible] plaatste de Opperbevelhebber zich aan de spits der troepen, die zich alsnu in kolonne formeerden en voor Z. M. defileerden, terwijl

de gansche menigte van rijtuigen en toeschouwers zich inmiddels in twee rijen geschaard hadden, waartusschen de troepen met derzelver verschillend muzijk, doortrokken. Een en ander leverde een met de daad prachtig schouwspel op; ook het weder was voor de wapenschouwing bijzonder geschikt. Z. M. is na den afloop terstond naar Tilburg teruggekeerd. Heden begeeft de Koning zich naar de Kempsche heide.

— Dezen morgen is van uit het kamp hier binnen getrokken het 1ste bataillon der 18de afdeeling. Hetzelve zal na gehouden nachtverblijf morgen deszelfs marsch voortzetten, bestemd zijnde zoo wij vernemen om te Amsterdam garnizoen te houden.

— Door de provinciale Staten van Overijssel is, in plaats van het aftredend lid, Jhr. *A. J. B. van Suchtelen tot de Haare*, als lid van de tweede kamer verkozen geworden de heer Mr. *W. H. Vijfhuis*; zijnde de aftredende leden van het collegie van gedeputeerde Staten, de heeren *H. van der Sluis* en *N. van Berkum Bijsterbos*, weder ingekozen en in plaats van wijlen den heer Mr. *J. ter Pelkwijk*, Mr. *J. W. van de Graaff*.

— In de belgische bladen vindt men thans in zijn geheel het antwoord van wege het Madridsch bestuur aan *Palmaert* op de voorstellen van *Daine* gegeven. Het is van dezen inhoud:

Madrid 24 junij 1835.

H. M. de Koningin-Regentes heeft over het voorstel hernadelaagd aan mijn departement gerigt, onder dagteekening van den 25sten april ll., door den generaal *Daine*, in dienst van Z. M. den Koning der Belgen, aanbiedende om zich aan het hoofd van 12,000 man dier natie te stellen, ten einde de wettige regten van H. M. de Koningin *Isabella II* te verdedigen, overeenkomstig de bepalingen en grondslagen van gezegd voorstel.

H. M. zich gedragende naar hetgeen haar deswege door den raad van ministers is voorgedragen, heeft goedgevonden den generaal Daine kennis te maken, dat, aangezien er eene overeenkomst gedenkschriften tusschen Spanje en de andere mogendheden, onderteekend in het viervoud, traktaat, omtrent de regeling der vreemde hulptroepen, welke H. M. noodzakelijk zal oordeelen om zoo spoedig mogelijk den opstand te bedwingen, welke op dit oogenblik de noordelijke provincien van het Koningrijk beheerst, — H. M. het, ten minste voor het tegenwoordige, niet gepast oordeelt bijzondere overeenkomsten voor hetzelfde doeleinde te sluiten, te meer daar de hagelijke toestand van Spanje van de zijde des gouvernements de grootste omzigtigheid in zaken van uitgaven vereischt, alhoewel daaruit ook, zoo als hier het geval is, voordeelen kunnen spruiten. Maar ter zelfder tijd heeft het H. M. behaagd mij op te dragen uit haar Koninklijken naam den generaal *Daine* te kennen te geven, dat zij het door hem gedaan aanbod op den hoogsten prijs stelt, en volgaarig van hetzelve gebruik maken zal, wanneer de gelegenheid zich aanbood tot het sluiten van bijzondere overeenkomsten, en zulks, aangezien de onderscheiding welke gezegde generaal in zijn land geniet en deszelfs ijver en belangstelling in de regtvaardige zaak der Koningin *Isabella II*.

Ik maak u, mijnheer den kolonel, in uwe betrekking van gevolmagtigde van den generaal *Daine*, den wil Hr. M. kenbaar en overeenkomstig hetgeen mij deswege de staatsminister voor de buitenlandsche zaken bij zijn brief van 19 deze mede gedeeld heeft.

(get.) *El Ducque d'Almeida.*

Aan den belgischen honorairen kolonel *M. J. Palmaert.*

— In den *Figaro* vindt men de volgende opgave van het aantal abonnementen der voornaamste te Parijs uitkomende nieuwsbladen: Op den 1sten Januarij ll. werden er van Parijs naar de departementen verzonden, van de vóór 1830 gevestigde bladen, 34,153 exemplaren. In Julij 1834, 35,677 ex.; in Julij 1833, 39,510; in Julij 1832, 47,614; in Julij 1831, 56,164; in Julij 1830, 41,042. De *Gazette de France*, die in 1831 10,160 exempl. verzond is tot 5,375 gedaald; de *Quotidienne* is gedaald van 4,449 ex. tot 2,990; het *Journal des Débats* van 7,904 tot 5,444; de *Constitutionnel* van 13,606 tot 6,319; de *Temps* van 6,338 tot 4,516; het *Journal du Commerce* van 1,125 tot 768; de *Messager* van 1,675 tot 303; de *Courrier* is geklommen van 3,451 tot 3,585. — De *National*, nieuw dagblad van 1831, verzond toen in de provincien 2,294; in 1832, 2463; in 1833, 2,686; in 1834, 2,912; en 1835, 2,674 exemplaren. — De sedert 1830 opgerigte bladen *la Tribune*, *le Renovateur*, *le Bon Sens* en *le Reformateur* zijn verdwenen. — De *Monteur* heeft zich in de laatste vijf jaren op het getal van 800 gehouden; het *Journal de Paris* heeft, de gratis-verzonden nummers onder begrepen, in 1831 verzonden 2408 exempl.; in 1832, 2,165 (*Ministerie Perier*); 1833, 1,751; in 1834, 1,185; in 1835, 1,017. — Hetgeen het sonderlingste in deze min of meer belangrijke lijst is, wordt door een ander blad aangemerkt, dat een zondags blad, als er onder bovenstaande genoemd worden, die in drie jaren tijds de helft zijner abonnementen heeft zien verdwijnen, blijk oplevert in de door hem gevolgde redactie-beginsels steeds het grootste vertrouwen te hebben.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 12den Julij.

In de zitting der Badensche Standen van den 7den dezer werd door den afgevaardigde *Itzstein* rapport uitgebragt op het voorstel van den heer *Rotteck*, betrekkelijk de bevestiging der constitutie. De commissie zich voor de zaak in haar geheel verklarende liet zich tegen den vorm uit, alsmede tegen de overdrevene uitdrukkingen in het stuk, omtrent het gevaar dat de constitutie bedreigde, vervat.

— De Oostenrijksche *Beobachter* houdt een overzigt van de jongste met de Zwitsersche kantons, voornamelijk ten aanzien van Bern, gevoerde onderhandelingen tot wederherstelling van de ten gevolge der in 't vorig jaar, door de toegelaten woelingen der handwerksgezellen, afgebroken betrekkingen; thans weder op den vorigen voet hersteld, zooals bekend is ten gevolge der stappen tot toenadering door Bern in de bekende nota's aan Oostenrijk en de andere naburige Staten gedaan.

— De gewone Zwitsersche landdag is den 6den dezer te Bern geopend geworden. De voorzitter van het eedgenootschappelijk bewind, de heer *v. Tavel*, heeft te dier gelegenheid eene korte aanspraak gehouden, waarin nopens de buitenlandsche aangelegenheden van Zwitserland het volgende voorkwam.

» Sedert den vorigen landdag hebben de betrekkingen van het bondgenootschap of van sommige van deszelfs leden met verscheiden naburige staten, eene tijdelijke stoornis ondergaan; maar het wederkeerig verlangen naar eene toenadering heeft bijgedragen om alle moeijelijkheden uit den weg te ruimen, en wij vleijen ons, dat gij als een bewijs daarvan zult aanmerken de tegenwoordigheid bij deze plegtigheid van de meesten der bij het eedgenootschap geaccrediteerde diplomaten."

Na gezegd te hebben dat inwendig steeds rust en eendragt geheerscht hebben, ging de voorzitter aldus voort:

» Indien men aan den eenen kant de overtuiging erlangd heeft, dat er op sommige punten van het eedgenootschap toenadering ontstaat tusschen de belijders van uiteenloopende staatkundige gevoelens, zien wij aan den anderen kant met leedwezen een geschil van anderen aard geboren worden, hetgeen hier en daar tot noodlottige botsingen zou hebben kunnen leiden. De betrekkingen tusschen kerk en staat, door tusschenkomst der wetgevende magt op eene gepaster wijze te regelen, is voorzeker eene gewigtige taak van onzen in allerlei hervormingen en verbeteringen zoo rijken tijd; maar wijsheid en voorzigtigheid zijn nooit beter geplaatst, dan waar het vragen geldt, die met [illegible] het of ten minste met de uitwendige kerkelijke vormen in [illegible] zijn, omdat bij de behandeling van zoodanige zaken, de grondslagen van een maatschappelijk gebouw maar al te ligt geschokt worden. Laten wij hopen, dat het gezond oordeel des volks, en de wijsheid der overheden ons in dezen leiden mogen tot eene gewenschte verbetering, die aan de staatkundige en godsdienstige behoeften des volks voldoe, zonder dat daardoor de inwendige rust gestoord of de buitenlandsche betrekkingen benadeeld worden."

Onder de onderwerpen waarmede de Landdag zich zou moeten bezig houden, noemde de voorzitter er drie van groot belang, te weten de herziening der algemeene eedgenootschappelijke instellingen; de invoering van een beter stelsel omtrent het krijgswezen, en de regeling der handelsbetrekkingen van Zwitserland met de naburige staten, ten einde de Zwitsersche nijverheid voor nadeel te behoeden.

— Omtrent het doel der zamenkomst van de drie gebroeders uit het huis van Este, schrijft men nader uit Weenen, dat tot dezelve aanleiding gegeven heeft de benoeming tot grootmeester der duitsche orde van den aartshertog *Maximiliaan*, welke zeer groot vermogen in geval van overlijden zonder voorgemaakte schikkingen aan voormelde orde ten deel moet vallen, even als zulks met den aartshertog *Anton* het geval geweest is. Het was daarom te vermoeden, dat de aartshertog *Maximiliaan* met het hoofd van het huis, den hertog van Modena, schikkingen zoude treffen, die zijn vermogen in de familie deden verblijven.

— Te Weenen waren den 6den Julij gevolgd: Metall. 103; 4 pCt. 97¾; Bankactien 1329.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Het aantal studenten op de Hooge School te *Freiburg* bedraagt in dit Zomer-halfjaar, 407, te *Breslau* 806, behalve nog 95 Apothekers en Chirurgijns-leerlingen, en dat op de Hooge School te *Berlijn* 1651, behalve nog 485 andere personen die de Akademische lessen bijwonen. — De gezamenlijke Schilders, Teekenaars, Beeldhouwers, Graveurs en Architekten te *Munchen* hebben de terugkeering van den Directeur der Beijersche Schilder-Akademie te *Rome*, von Cornelius, met een diamanten gevierd, waaraan 150 Kunstenaars en Kunstkenners hebben deel genomen. — De Leipziger *Allgemeine Musikalische Zeitung* spreekt met den uitmuntenden lof van den Poolschen Violenspeler Karol Lipinski, die thans in *Duitschland* op eene reis naar *Frankrijk* en *Engeland* is. In 1834 reisde Lipinski naar *Weenen* om Spohr en in 1817 naar *Italie* om Ba-

GANINI te hooren, en met laatstgenoemden virtuoos heeft hij zich in *Italië* verscheidene malen te zamen doen hooren, zonder dat PAGANINI's onovertreffelijk spel de geoolste bewondering voor dat van LIPINSKI heeft kunnen verminderen. In 1829 bevond hij zich weder met PAGANINI te zamen in *Warschau*, en deze wilde hem overhalen, om de stoutheid niet te hebben, van zich te doen hooren, gedurende de tegenwoordigheid van dien onkwetsbaren en onovertreffelijken *Achilles* der vioolspelers (zoo noemde zich PAGANINI zelf). Maar LIPINSKI antwoordde, dat *Achilles* toch aan de hiel kwetsbaar was, en juist daar gewond werd en aan die wonde gestorven is; en dat hij zich verbouten zou, om een concert te geven, terwijl PAGANINI te *Warschau* was. Hij deed het, en het bleef twijfelachtig, wie in dezen kampstrijd de overwinning had behaald. De *Musikalische Zeitung* treedt in eenige bijzonderheden omtrent het spel van dezen Poolschen Kunstenaar, bijzonderheden, welke iederen beminnaar der toonkunst moeten doen reikhalzen, dezen virtuoos te mogen hooren.

ZWEDEN. — De Koning heeft aan het korps Studenten der Universiteit van *Upsala* eenen kostbaren beker of drinkhoorn ten geschenke gezonden, van binnen bekleed met verguld zilver en voorzien van een dekscl, insgelijks van verguld zilver, prijkende met eene dergelijke rijk versierde Koninklijke kroon. Van buiten is de beker bedekt met een van zilver opgedreven kunstwerk, voorstellende *Gylfes en Odins verbond.* Om den rand leest men het volgende opschrift, uit de *Edda: Sitt gaf heitil – son koets eiga – thann bath hann eignaz – ó allvöllu - aldnar bygirth*; d. i. zijnen naam gaf hij dengene, dien hij zijnen zoon noemde, en gebood hem zich toe te wijden aan den vrijen erfeigendom, aan de aloude landstreken.

RUSSLAND. — Een nieuw blijk van de onvermoeide pogingen der Russische regering, om wetenschappen en beschaving uit te breiden, en voor al de deelen van het Staatsbestuur bekwame mannen te vormen, is de oprigting eener school voor het onderwijs der Regtswetenschap, ten einde in dezelve jonge Edellieden voor het Regtswezen aan te kweeken. De oprigting dezer school is bij eene Ukase van den 10 Junij ll. bepaald. Die in dezelve willen opgenomen worden, moeten tot den Russischen erfelijken Adel behooren, niet jonger dan 12 en niet ouder dan 17 jaren zijn, en een bepaald examen moeten kunnen doorstaan. Het getal der kweekelingen is op 150 gesteld, waarvan de helft op kosten van de kroon wordt opgevoed. Na het eindigen van den leer-cursus zijn alle kweekelingen verpligt, gedurende 6 jaren bij het Ministerie van Justitie dienst te doen. De Prins *Peter van Oldenburg*, die aangeboden heeft, de eerste kosten der oprigting op zich te nemen, is tot Curator der school benoemd. — Op voorstel van den geleerden Staatsraad FRÄHN, heeft de Keizer eene aanzienlijke som toegewezen tot het opsporen van Oostersche Handschriften in de landen van *Middel-Azie*, welke nog zoo weinig door kundige reizigers bezocht zijn. De Heer FRÄHN heeft ter bereiking van dit oogmerk, eene uitvoerige lijst vervaardigd van zulke Handschriften, naar welke men tot hiertoe te vergeefs gezocht heeft, en van deze lijst zijn afdrukken aan al de tolbeambten op de zuidelijke grenzen van *Siberië* gezonden, om vervolgens door reizigers en handel-karavanen door *China*, *Bucharye*, *Chorasan*, *Chokand*, *Chineesch-Turkistan*, enz. verspreid te worden. Eene andere lijst is door den Heer FRÄHN vervaardigd, om naar de Kaukasische en Over-Kaukasische streken gezonden te worden.

ITALIË. — Op den 10 April ll. is te *Milaan* in den ouderdom van 77 jaren overleden de Lombardijsche geleerde, Graaf BOSSI, vervaardiger van 90 verschillende werken, te zamen uitmakende 200 grootere en kleinere boekdeelen. Oorspronkelijk voor den geestelijken stand bestemd, schreef hij eerst over het Kerkelijk Regt, over de liturgie der Ambrosiaansche Kerk en over die van Holland. Vervolgens over den Staat der letteren en wetenschappen in *Lombardije*, over de gegraveerde steenen der ouden, over de kleederdragt der Romeinen, en allerlei andere onderwerpen, zelfs die tot de natuurlijke historie betrekking hebben. Na den inval der Franschen in *Italië* gaf hij zich aan de staatkunde over, in 1801 verliet hij den geestelijken stand, en bekleedde onderscheidene aanzienlijke posten. Sedert 1816 wijdde hij zich geheel aan de letterkunde toe, en schreef hij zijne *Algemeene Geschiedenis van Italië* in 19 deelen, het *Leven van Leo X*, *van Manuzio*, *van Colombo*, en eindelijk had hij het hoofdbestuur over de uitgave van het *Woordenboek over den oorsprong der uitvindingen en ontdekkingen.*

FRANKRIJK. — Van een der meest geachte Zangers der Opera te *Parijs* wordt in een Tijdschrift de volgende aardige verhaald. Op een schoonen avond [illegible] van wandelaars, die bij het helder schijnsel der maan de frissche lucht kwamen inademen. Een arme man met witte baren, wien de kommer in zijne gelaatstrekken te lezen was, eindelijk, maar armoedig gekleed, stond buiten, het gewoel op een viool te spelen en te zingen, om een penningske te winnen. Maar de voorbijgangers woelden en drongen door elkander, zonder hem op te merken. Te vergeefs verheft de oude, met verdubbelde kracht zijne bevende stem: de hoed vóór hem blijft ledig. Daar komt een deftig gekleed heer naar hem toe, werpt een blik van medelijden op den bedelaar, en verwijdert daarop onmerkt bij hem zijn viool. Na een kort voorspel, zoo meesterlijk uitgevoerd, als de ellendigheid van het speeltuig het toeliet, verheft hij zijne stem tot een overheerlijk gezang. Nu stroomt alles toe en een [illegible] kring vormt zich om den betooverenden zanger en den van verbaasdheid als betooverden oude. Van alle kanten vliegen goud- en zilverstukken in den hoed. Eindelijk is dezelve gevuld: de zanger maakt eene buiging voor de in de handen klappende menigte en verdwijnt. Het was LA BLACHE. — Het *Journal des Artistes* geeft deszelfs portret van den 3 dezer met eenen zwarten omslag, tot teeken van rouw over den dood van den uitmuntenden historieschilder GROS, [over wien zie ons N°. van 9 dezer] en behelst bij die gelegenheid eenen allerheftigsten uitval tegen de nieuwe Fransche Schilderschool, beschuldigende de Romantieken, van door hunne verguizende spotternijen en berispingen, zelfs in naamlooze geschriften, den verdienstelijken kunstenaar van verdriet overstelpt en tot wanhoop gebragt te hebben, zoodat hij een einde heeft gemaakt aan zijn leven. Met betrekking tot de aanmerkingen, welke op de laatste voortbrengselen van het penseel van GROS gemaakt zijn, zegt het bedoelde artikel in het genoemde tijdschrift, dat zoo de laatste werken van GROS, waarin men toch altijd den meester vol kunde en bekwaamheid en kracht kon ontdekken, het ongeluk gehad hebben, van onderwerpen te behandelen uit eene Sfeer van denkbeelden, welke niet meer in den smaak vallen, zelfs de vinnigste benijders van zijn voortreffelijk kunstenaarstalent, nu kunnen ziel overtuigd zijn, dat aan GROS slechts een groot nationaal onderwerp ontbroken heeft, om in 1835 te zijn, wat hij in 1810 geweest is, en dat, zoo het Gouvernement het gewild had, het sedert vele jaren den schilder van *Eylau* en *Aboukir* had kunnen terug vinden. Bij het gemelde nommer is een omtrek gevoegd van de schilderij van GROS, NAPOLEON voorstellende op het oogenblik, dat hij, wijzende op de Egyptische pyramiden, zijne soldaten toeroept: „*Denkt, dat gij boven van de pyramiden vijftig eeuwen op u staren.*"

BELGIË. — Te *Brussel* is thans onder handen eene Fransche vertaling van het werk over de Belgische Revolutie van den Engelschen Kapitein CH. WHITE, vroeger Secretaris van Lord PONSONBY te *Brussel*, [illegible] waarin van den eenen kant het verstandig bestuur aan [illegible] maar van den anderen kant, ook de handelingen van Koning WILLEM aanzien van *België* worden geprezen. — Bij de verkooping van het kabinet schilderijen, van wijlen den geneesheer VAN ROTTERDAM, welke dezer dagen te *Gand* heeft plaats gehad, is de schilderij van VAN EYCK, voorstellende de aanbidding der Wijzen, opgehouden, zijnde op dezelve niet hooger geboden dan 10,000 franken. Voorts zijn de volgende schilderijen voor de daarbij gemelde prijzen verkocht: *een gezigt van Vlaanderen* van DAVID TENIERS, *den jonge*, voor 2700 fr.; *eene herberg* van denzelfde voor 2000 fr.; een *landschap* van denzelfde voor 1500 fr. Eene *stal* van PHILIP WOUWERMANS voor 2300 fr.; een *kinderfeest* van BRAKENBURG voor 1850 fr.; een *winter* van VAN DER NEER voor 1500 fr.; *Visschers op eene rivier* door denzelfde voor 1225 fr. Overigens zijn stukken, eigenhandig van beroemde meesters, voor geringe prijzen gegaan, als eene van RUBENS, elk voor 100 fr. een van REMBRANDT voor 630 fr. en een van VAN DYCK voor 120 fr.

ENGELAND. — De Britsche Vereeniging tot bevordering der Natuurkundige Wetenschappen, zal hare vijfde vergadering, gelijk in 't verledene jaar te *Edinburgh* bepaald was, dit jaar te *Dublin* houden, en wel van den 10 tot den 17 Augustus. De Vereeniging heeft alle Geleerden van buitenaf, die eenigen tak der Natuur- of Wiskundige Wetenschappen beoefenen, uitgenoodigd, die vergadering bij te wonen, en [illegible] dat het 3de Deel harer Verhandelingen eerlang het licht zal zien.

NEDERLANDEN. — Op de buitenplaats *Spaarenberg*, bij de *Zandpoort* onder *Velzen*, zijn twee groote Aloës, *Agave Americana major*, te zien, welke sedert meer dan zes weken, bloemstengen hebben geschoten, die reeds de hoogte van 5½ Nederl. el hebben bereikt, en waarvan de bloemen aan het ontwikkelen zijn.

LETTERKUNDE DER NEGENTIENDE EEUW.

DUITSCHLAND: door O. L. B. WOLFF, L. L. D. Hoogleeraar in de nieuwere Letterkunde aan de Universiteit te Jena.

(*Vervolg van No. 465.*)

DICHTERS EN ANDERE LETTERKUNDIGEN.

VON ARNIM.

Onder de andere aanhangers van de romantische school zijn LUDWIG ACHIM VON ARNIM en CLEMENS BRENTANO te beschouwen als de meest bevaarde. Zij worden gewoonlijk te zamen vermeld, dewijl zij boezemvrienden waren, en met elkander die verzameling van volksliederen, *Des Knaben Wunderhorn*, vervaardigden en uitgaven, die langen tijd zoowel bij oud als jong gelield geweest is en nog blijft. Er is eene afbeelding op het titelblad deezes werks van een jongen, die op den hoorn blaast – en met den jagthoorn zijn vele onzer vertellingen van toovergodinnen verbonden, waarvan de titel is afgeleid. Ik stem hartelijk in met hetgene Herder van dit werk zegt: „Ik kan dit boek niet genoeg prijzen: het behelst de lieflijkste bloesem van Duitsch genie, en hij die met het Duitsche volk wenscht bekend te worden en hetzelve van de beste zijde beschouwen, moet deeze volksliederen lezen. Er zijnen zonderlinge bekoorlijkheden in de pogen der kunstdichters om die voortbrengselen der natuur na te kunnen, is gelijk aan ons pogen om kunstig mineraal water te maken; de scheikundigen, het is waar, hebben de bestanddeelen, welke het inhoudt, ontdekt, maar de onoplosbare elementaire magt der natuur ontsnapt ons. Wij gevoelen in deze liederen de hartkloppingen des Duitschen volks. Hier gloeit Duitsche gehelgdheid de trom, — hier doet Duitsche spotternij zich hooren, — hier kust Duitsche liefde. Hier druppelt de echt Duitsche wijn en de echt Duitsche traan in paarlen neder, en de laatste is misschien kostbaarder dan de eerste; er is veel ijzer en zout in. Welk *fragment* in getrouwheid, — welke eerlijkheid in uitgedrukt wierd. Laat er nu bijvoegen, dat in dezelve eene dichterlijkheid verscholen ligt, welke God alleen kan gegeven en dat onze beste latere dichters, van GOETHE af tot HEINE toe, die met denzelfden ijver hebben bestudeerd als een GRIEK zijnen HOMERUS of een Italiaan zijnen TASSO en DANTE. Als [illegible] komt de lucht toe van de liefde tot deze zangen onder alle tongvallen te hebben opgewekt; en gelijke lof moet aan ARNIM en BRENTANO gegeven worden, want zij brogten onze eigene nationale lang verborgene schatten van het licht, en noodigden geheel Duitschland, om dezelve als een publiek goed te genieten, gemaakbaar voor allen — oud en jong, rijk en arm.

Ludwig Achim von Arnim, een der uitgevers van deze kostbare verzameling, — een dichter, wiens muze geestige luim was (zoo als dezelfde Hamburgsche maar echter juist doet opmerken) werd den 26 Januarij 1781 te Berlijn, uit volgens anderen in 1775 te Bärwalde, geboren. Hij bestudeerde de geneeskunde en natuurlijke wijsbegeerte te Göttingen, alwaar hij Doctor in de geneeskunde werd, en vervolgde daarna te Heidelberg met zijn vriend Brentano, wiens zuster Bettina hij eenige jaren daarna huwde. Hij woonde vervolgens beurtelings te Berlijn en op zijne goederen te Wiepersdorp. Een aanval van beroerte eindigde onverwachts zijn leven den 20 Januarij 1831. Hij was een man van groote oorspronkelijkheid en merkwaardige begaafdheid; maar alhoewel een aanhanger der romantische school, ging hij zijn eigen weg, en is niet zoo in Duitschland bekend als zijne werken wezenlijk verdienen. In zeker opzigt zeer waarheid in den vorm; maar zijne verbeelding is aan den anderen kant zeldzaam, en altijd nieuw, ofschoon grillig en wonderlijk. Alles wat in zijne handen valt, bekomt eene andere gedaante, andere kleuren, dan het wezenlijk bezit. Zijne karakters zijn uit het leven ontleend, maar zij bewegen zich in eene nieuwe wereld, welke eenen zweem van waarschijnlijkheid heeft, maar het niet is. Dit is het voornaamste gebrek van zijne scheppingen, en naar mijn gevoelen, de reden, dat zij der natie niet bevielen. Zij missen geen leven, ofschoon het leven, dat zij bezitten, van eene bijzondere soort is, maar zij missen wezenlijkheid en waarheid; zulke dingen, zulke karakters waren nergens te vinden. Ja, zij waren zelfs onmogelijk en schenen zoodanig aan de stoutste verbeelding. Wij hebben romans, treurspelen en vertellingen van Arnim: doch zij zijn bij zeer weinigen bekend, uitgezonderd bij de letterkundigen, wier pligt het in Duitschland is, alles te kennen; en er zijn er nog minder, die dezelve bevallen, ofschoon iedereen zeker van gevoelen moet zijn, dat derzelver maker een dichter van genie is. Dan Arnim, men moet zulks toestemmen, is niet gelukkig in zijne vinding - eene andere reden, waarom hij zoo verwaarloosd is. Zijne helden en heldinnen zijn niet frisch, niet bloeijend, ofschoon krachtig en belangrijk; hunne trekken zijn niet natuurlijk, er heerscht iets gedwongens en gemaakts in hunne gestalte zoowel als in hunne daden, deszelfs spreken zij nooit tot het hart. Arnim's beste en rijkste werk is, naar mijne meening, zijn roman. *Armuth, Reichthum, Schuld und Busse der Gräfinn Dolores*, dewijl die het naaste tot de wezenlijkheid komt; dan, alhoewel hij eenige uitmuntende toonceelen in zijne episodien bevat, gaan al zijne karakters aan het reeds gemelde euvel mank, en wij gevoelen geene belangstelling in de voornaamste personen van dit werk. Het is de natuur, welke wij missen, en niets kan haar genie vergoeden; noch een welbedachte knoop, noch de oorspronkelijkheid der handelenden, noch de fijne spelingen der verbeelding. Het is hetzelfde met al zijne andere werken, zoowel als met zijne dichtvrucht, en zij komen niet frisch uit het hart, maar worden geleid door de donkerheden eenes gronds eener grillige verbeelding, voor dat zij den lezer aangeboden worden. *Hylin und Jesuschasm, Studentenspiel und Pilgerfahrt theuer* schijnt mij zijn rijkste en gelukkigste dramatisch gedicht; want, in weerwil van deze gebreken, bevat het eene wereld van zachte en diepe gedachten — het is een schat van teederheid en luim. Ik wenschte, dat Arnim's dichterlijke werken in het Engelsch vertaald waren, want, er is onder hen eene wonderlijke gemoedswending in dezelve, welke ik geloof dat veel zouden behagen.

165ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

Munt-Klasse.

5de Trekking: Geene Nos. 2651, f 1000; No. 3516, f 1000.
2de

Beurs-prijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, den 14den Julij.

	Hoogst.	Laagst.	Laatst.		Hoogst.	Laagst.	Laatst.
Nederland. pCt				Rusland. pCt			
Werk. Schuld 2½	55	56	55	Obl. Hope 5	104		
ditto ditto 5	101¾	101½	101¾	Ditto 1822 5	103⅞	104	104
Oude Sch. ditto.				Cert. ditto 1822 5	99¾		
Kansbil ditto.	25 1/16			Obl. te Lond. 5			
Amort. Synd. 4½	94⅜	94⅞		Cert. te Amst. 5			
Ditto ditto. 5	80			Ins. in Assig 6	68⅞	69	69
Schatkistbill. 4				Cerufic. ditto 6			
Mand. Maats. 4½				Polen.			
Nieuwe Ditto. 5	101¾	101½	101¾	Aand. L. fl. 300			
Frankrijk.				Pruissen.			
Ins. Grooth. 3				Ditto ditto R. 50.	106	106¼	
Engeland.				Neg. L. 1830. 4			
Ditto p. Rente 3				Oostenrijk.			
Spanje.				Aand. E. f 100.			
Per. R. E. Ams. 5	41⅛	41⅛	41⅛	Ditto ditto 250 4			
Ditto f 1000. 3	20⅝			Metalliek. 5	99¼		
Gen. Obl. 4½				Ditto L. gen. 5			
Vlaandersche Ditto.	17⅜	17⅛	17⅜	Ditto. 2½			
Port. R. Lond. 5	36	36⅛	36⅜	Obl. Gerlac. 5			
Engelsche Ditto.				Ditto. 4	90⅞		
Portugal.				Cert. Stadsb. 2½			
Obl. te Pond. 5				Wein. B. act 3	16⅞	ex div.	
Ditto ditto 3	61			N. Wein. Aand.	7⅛		
Napels.				Denemarken.			
Certificaten 5				Leen te Lond. 3			
Ditto Fonds. 5	92⅜	93		Brazilien.			
Leen Lond. 5				Ditto Rotsch. 5	86	86⅛	

De ondergeteekende brengt bij deze tot kennis dat bij hem is aangekomen een assortiment BEHANGSEL-PAPIEREN, Nieuwe Desseins, tot fabrieks-prijzen, alsmede VERGULDE en ALBASTA PENDULEN en VAZEN, PORSELEINEN SERRIEN, alles naar den laatsten smaak. Ook zijn bij hem te bekomen alle soorten van MAHONIEHOUTEN en BIRKEN MEUBELEN.

P. HEYMANS.

* * Op Woensdag den 29sten Julij aanstaande, zal door den Notaris W. VAN WELY, residerende te *Bennekom*, als daartoe gecommitteerd bij vonnis der Regthank van Eerste Aanleg, zittinghoudende te *Breda*, dep 24sten Mei 1833, ten verzoeke van de Erfgenamen van wijlen JAN LUYKEN en CORNELIA DE WIT, in leven echte lieden, gewoond hebbende en overleden te *Steenbergen*, ten overstaan van den heer Vrederegter des kantons *Roosendaal*, worden overgegaan tot de verkooping en definitieve toewijzing, ten huize en herberge van P. LUYKEN, in het *Witte Kruis* onder *Steenbergen*, des namiddags ten drie ure, in opvolging der provisionele toewijzing, welke bereids plaats heeft gehad den 13den Junij 1833, van:

I. Eene *HOFSTEDE*, bestaande in Huis, Schuur, Wagenhuis en verderen Timmer en Beplantingen met 43 hunders, 40 roeden, 79 ellen Werf, Hof, Boomgaard, Zaai- en Weilanden daarbij behoorende, gelegen in *Westmalberg*, onder *Kruisland*, gemeente *Steenbergen*, de gebouwen bekend wijk L, No. 46; de Landen in den 24sten boek, No. 30—37.

II. Een perceel *ZAAILAND*, groot 3 hunders, 58 roeden, 64 ellen, gelegen, als voor, in den 24sten boek, No. 62.

III. Een perceel *ZAAILAND*, groot 3 hunders, 40 roeden, 73 ellen, gelegen als voor, in den 24sten boek, No. 62, 64 en 66.

Nader bij billetten omschreven.

Voor het land.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ.

TIENDVERPACHTINGEN.

De Agent van het Domein te Breda, zal, op de navermelde dagen, uren en plaatsen, ten overstaan van de respective Heeren Burgemeesters, publiek Verpachten, de *Domein Tienden*, in ha Ressort van genoemd Agentschap, voor den Oogst van 1835, als

Op Maandag den 20. Julij 1835,

's namiddags om 2 ure, ten huize en herberge van *N. van Bekhoven*, te Zundert:

De TIENDEN, van Rijsbergen en Zundert.

Op Woensdag den 22. dito.

's morgens om 9 ure, ten Gemeentehuize van Alphen:

De TIENDEN van Alphen en Riel.

Op denzelfden dag,

's middags om 12 ure, ten huize en herberge van *A. N. van Gils*, in de Eetlig, te Baarle-Nassau:

De TIENDEN van Baarle-Nassau, Chicoten en Castel.

Op Donderdag den 23. dito,

's namiddags om 2 ure, ten Gemeentehuize van Gilze:

De TIENDEN van Chaam, Gilze en Rijen.

Op Maandag den 27. dito,

's morgens om 9 ure, ten Stadhuize van Breda:

De TIENDEN van Ginneken, Bavel, Princenhage en Ter-Aa.

De kondition van verpachting liggen ter lezing ten kantore van den Agent, alwaar ook nadere informatien te bekomen zijn.

De Agent voormeld,

M. SMITS.

Voor het Rijk.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ.

EERSTE DISTRICT. PROVINCIE NOORD-BRABANT. AGENTSCHAP ZEVENBERGEN.

AANBESTEDING VAN

REPARATIEN AAN SLUIZEN, HEULEN, ENZ.,

IN DEN POLDER *HET BROEK*;

BENEVENS HET

HERSTELLEN VAN DEN RIJZENBERM

AAN DE HAVEN ONDER DE GEMEENTE

OOSTERHOUT.

De Agent van het Domein in het district Zevenbergen, J. GROENEVELDT, woonende te Zevenbergen, zal, als daartoe behoorlijk geauthoriseerd, ten overstaan van den Heer Burgemeester der stad Oosterhout, in het openbaar, aan de minstinschrijvenden, op Zaturdag den 18den Julij 1835, des voormiddags ten *tien* ure, ten huize van den Heer G. B. SANGSTER, in *den Pellikaan*, te Oosterhout, Aanbesteden:

1e *Aanbesteding*: Het *REPAREREN* van SLUIZEN, HEULEN, DUIKERS, BRUGGEN, BEPINEN, HEKKENS en PLANKIERS, in den Polder *het Broek*, onder Oosterhout.

2e " Het *HERSTELLEN* van den RIJZENBERM voor, aan wederzijde van de Haven onder Oosterhout.

De kondition van Aanbesteding, kunnen van heden af, dagelijks, ten kantore van ondergenoemden Agent, alsmede, ten huize van den Heer SANGSTER, worden gelezen, en zal nadere aanwijzingen worden gedaan, terwijl voorloopige informatien te bekomen zijn, bij den Domeinalen Plantagemeester DE HOOGH, te Oosterhout.

Zevenbergen, den 1. Julij 1835.

De Agent voormeld,

GROENEVELDT.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.